

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD., v právnej veci navrhovateľky: **M., s.r.o.**, IČO: X., so sídlom B., zast.: *Mgr. Z.*, advokátkou z AK: A., proti odporkyni: **Rada pre vysielanie a retransmisiu** so sídlom Námestie SNP č. 12, 811 06 Bratislava, o **opravnom prostriedku** navrhovateľky proti rozhodnutiu odporkyne č. RP/24/2009 zo dňa 07.07.2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odporkyne zo dňa 07.07.2009 č. RP/24/2009 **r u š í** a vec **v r a c i a** odporkyni na ďalšie konanie.

Navrhovateľke sa náhrada trov konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Rozhodnutím č. RP/24/2009 zo dňa 07.07.2009 vydanom v správnom konaní č.: 70-PgO/O-1267/2009 odporkyňa postupom podľa § 71 zákona č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii (ďalej v texte rozhodnutia len „zák. č. 308/2000 Z.z.“) uložila navrhovateľke za porušenie povinnosti jej ustanovenej v § 20 ods. 4 zák. č. 308/2000 Z.z. tým, že dňa 24.12.2008 o cca 12:10 hod. odvysielala program „Hľadá sa Nemo“, pri ktorom došlo k nesprávnemu uplatneniu Jednotného systému označovania (ďalej na účely tohto rozsudku len „JSO“) ustanoveného podľa osobitného predpisu tým, že program klasifikovala

ako nevhodný pre maloletých do 12 rokov, pokutu podľa § 64 ods. 1 písm. d) v spoj. s § 67 ods. 3 písm. c) zák. č. 308/2000 Z.z. vo výške 665,- €.

Napadnuté rozhodnutie obsahovalo v prvej časti podrobný písomný prepis jednotlivých scén programu „Hľadá sa Nemo“.

Po ňom nasledoval opis skutkových zistení a jednotlivé právne argumenty odporkyne, ktoré odôvodnili jej rozhodnutie. Odporkyňa najmä zdôraznila, že v posudzovanom prípade došlo k prísnejšej klasifikácii programu, a v dôsledku prísnejšej klasifikácie programu dochádza k možnému zamedzeniu prístupu maloletých k programom, ktoré sú pre ne vhodné resp. priamo určené, čo rozhodne nie je účelom JSO a právnej regulácie vysielania z hľadiska ochrany maloletých ako celku. Zamedzenie prístupu maloletých k programom, ktoré sú vhodné pre ich vekovú skupinu, je podľa odporkyne nutné posúdiť ako konanie, ktoré je v rozpore s účelom piatej časti zák. č. 308/2000 Z.z.

Odvysielaním programu „Hľadá sa Nemo“ došlo preto k situácii, kedy účastník konania nesprávne uplatnil klasifikačné kritéria ustanovené v JSO, v dôsledku čoho dostal divák/rodič nesprávnu informáciu o vhodnosti programu.

Odporkyňa v odôvodnení zdôraznila aj to, že preto, aby JSO bol prínosom pre ochranu maloletých pred nežiaducimi obsahmi a slúžil rodičom ako informácia o vhodnosti programu, je nutné vyžadovať plnenie povinnosti stanovenej v § 20 ods. 4 zák. č. 308/2000 Z.z. aj v prípade, ak dôjde k použitiu vyššej vekovej kategórie namiesto nižšej.

Ďalej v svojom rozhodnutí odporkyňa odôvodnila, prečo uložila navrhovateľke sankciu – pokutu v minimálnej výške 665,- €.

Vo včas podanom opravnom prostriedku (odvolaní) doručenom na Najvyšší súd Slovenskej republiky dňa 17.08.2009 proti hore uvedenému rozhodnutiu odporkyne navrhovateľka načrtla charakter dotknutého programu – označuje ho ako feature obsahujúci viacero žánrových postupov, od akčného filmu, cez komédiu, hudobný film až po klasický rodinný film, či rozprávku. Ďalej poukazuje na tú skutočnosť, že niekoľkovekové plány deja dokážu dekódovať iba staršie deti, ktoré majú priamu skúsenosť s viacerými filmami rôznych, vyššie spomínaných žánrov. Podľa navrhovateľky by istotne nenastala žiadna emociálna

porucha, ak by sa filmu prizerali aj mladšie deti, tak či tak, piktogram má len odporúčací charakter a rodič sa ho môže, ale nemusí pridržať.

Navrhovateľka tiež zdôraznila, že program „Hľadá sa Nemo“ obsahuje množstvo scén sprevádzaných hlasnou hudbou alebo emočne podfarbenou hudbou, vyvolávajúcou pocity napätia a strachu, kričaním o pomoc, rýchlymi pohybmi, čo môže u malých detí vyvolávať pocit úzkosti, napätia a strachu (napríklad pri 5‘45“, 21‘03“, 33‘04“, 35‘30“ alebo pri 51‘12“). Tieto scény podľa navrhovateľky napĺňajú podstatu ustanovení § 1 ods. 3) vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 589/2007 Z.z.

Rovnako navrhovateľka konštatovala, že označením vekovou vhodnosťou od 12 rokov prišlo k dôslednej aplikácii ustanovení JSO zo strany vysielateľa. Tiež navrhovateľka podčiarkla, že odporkyňa sa vo svojom rozhodnutí opiera len o svoj výklad zákona, nepodopiera ho žiadnym ďalším odborným výkladom.

Záverom navrhovateľka navrhla zrušiť napadnuté rozhodnutie odporkyne a zaviazat ju na náhradu trov konania.

Z vyjadrenia odporkyne zo dňa 29.09.2009 zaslaného na základe výzvy konajúceho súdu vyplýva, že sa pridrižiava právnych argumentov a dôvodov uvedených v napadnutom rozhodnutí. K argumentom navrhovateľky však navyše uviedla, že neodkrytie plánov filmu, čím navrhovateľka vidí nepochopenie niektorých scén (hudobne podfarbených akčných scén) alebo vyjadrení postáv programu (slangových dialógov), nie je legitímnym dôvodom pre klasifikáciu programu ako nevhodného pre maloletých do 12 rokov.

Ďalej odporkyňa argument navrhovateľky o viacplánových rodinných filmoch a o nutnosti pristúpiť ku korektnému označeniu filmu označila za zmätočný, nakoľko skutočnosť, že niektoré aspekty programu smerujú aj voči dospelému divákovi resp. ide o program určený „pre celú rodinu“, nediskvalifikuje maloletých mladších ako 12 rokov zo sledovania tohto programu, k čomu v konečnom dôsledku smeruje označenie programu ako nevhodného pre maloletých do 12 rokov.

Takisto odporkyňa nesúhlasí so závermi navrhovateľky, že obsahoval viacero scén, ktoré napĺňajú podstatu ustanovení príslušného právneho predpisu o používaní JSO. Naopak,

podľa odporkyne odvysielaním programu „Hľadá sa Nemo“ došlo k situácii, kedy navrhovateľ nesprávne uplatnil klasifikačné kritéria ustanovené v JSO a to tým spôsobom, že program nevhodný pre maloletých do 7 rokov označil piktogramom nevhodnosti do 12 rokov. Pripustenie argumentácie navrhovateľky (cit. odporkyňou: *„označenie zdanlivo prísnejším vekovým kritériom nemôže byť dôvodom na sankcionovanie zo strany správneho orgánu“*), by v konečnom dôsledku znamenalo, že celá právna úprava označovania programov z hľadiska ich vekovej vhodnosti by stratila svoj význam a stala sa obsolétnou právnou normou, čo je celkom zrejme v príkrom rozpore s cieľmi právnej úpravy ochrany maloletých v televíznom a rozhlasovom vysielaní.

Záverom odporkyňa uviedla, že považuje celú argumentáciu navrhovateľky, týkajúcu sa klasifikácie programu „Hľadá sa Nemo“, za vnútorne kontradiktórnú a zmätočnú a jej tvrdenia za nepodložené a vágne. Aj preto sa odporkyňa domnieva, že ako správny orgán v dostatočnej miere zistila skutkový stav veci, následne správne aplikovala relevantné ustanovenia zákona bez toho, aby jej rozhodnutie vykazovalo formálne, poprípade logické nedostatky a aby spôsobilo ukrátenie navrhovateľa na jeho právach.

Na základe uvedeného odporkyňa žiadala, aby v súlade s ust. § 250q ods. 2 O.s.p. bolo napadnuté rozhodnutie konajúcim súdom potvrdené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako súd vecne oprávnený rozhodovať o opravnom prostriedku v tejto veci (§ 64 ods. 5 zák. č. 308/2000 Z.z. v spoj. s ust. § 246 ods. 2 písm. a) a § 250l a nasl. O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj jemu predchádzajúce správne konanie v rozsahu a z dôvodov uvedených v opravnom prostriedku postupom podľa Tretej hlavy Piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že opravný prostriedok bol podaný oprávnenou osobou v zákonnej 15 – dňovej lehote (§ 64 ods. 5 zák. č. 308/2000 Z.z.), nariadil vo veci pojednávanie (§ 250q ods. 1 O.s.p.) a po jeho verejnom vykonaní dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, pretože napadnuté rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, a preto postupom podľa § 250q ods. 2 O.s.p. preskúmané rozhodnutie správneho orgánu zrušil a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie. Nakoľko proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v zmysle § 246c ods. 1 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p. nie je prípustný opravný prostriedok, a z uvedeného dôvodu

nie je aplikácia ust. § 250j ods. 4 druhá veta O.s.p. možná, preto nie je vo výroku rozsudku právny dôvod vydania zrušujúceho rozsudku uvedený.

Je jednoznačné, že medzi účastníkmi súdneho konania nie sú sporné skutkové zistenia odporkyne získané v správnom konaní, ale základným predmetom sporu vedeného pred Najvyšším súdom je to, či aplikácia príslušnej právnej normy vrátane posúdenia takto zisteného skutkového stavu odporkyňou je dostatočná na to, aby navrhovateľka mala povinnosť odvysielaný program označiť ako nevhodný pre maloletých do 7 rokov.

Predovšetkým odporkyňa s prihliadnutím na ust. § 20 ods. 4 zák. č. 308/2000 Z.z. a § 1 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 589/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania, dospela k právnemu záveru, že odvysielaním programu „Hľadá sa Nemo“ došlo k situácii, kedy navrhovateľka nesprávne uplatnila klasifikačné kritéria ustanovené v JSO, v dôsledku čoho dostal divák/rodič nesprávnu informáciu o vhodnosti programu. Takisto konštatovala, že na to, aby JSO bol prínosom pre ochranu maloletých pred nežiaducimi obsahmi a slúžil rodičom ako informácia o vhodnosti programu, je nutné vyžadovať plnenie povinnosti stanovenej v § 20 ods. 4 zák. č. 308/2000 Z.z. aj v prípade, ak dôjde k použitiu vyššej vekovej kategórie namiesto nižšej.

*Podľa § 20 ods. 4 zák. č. 308/2000 Z.z. na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti je vysielateľ programovej služby povinný **na ochranu maloletých** zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu (ďalej len "jednotný systém označovania").*

*Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 589/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania platí, že audiovizuálne diela, multimediálne diela a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako **nevhodné** pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov, ak obsahujú*

a) zobrazenie spôsobujúce pocity strachu a depresie,

b) zobrazenie vytvárajúce predstavu málo bezpečného a neistého prostredia alebo zobrazujúce bezmocnosť dospelých voči vonkajšiemu svetu a silám, ktoré ohrozujú rodinné prostredie, alebo zobrazenie iným spôsobom nevhodné vo vzťahu k emočnej a sociálnej zrelosti maloletých, ak prezentujú ohrozenie rodiny alebo rodičovských vzťahov a vzhľadom na vek maloletých je predpoklad neadekvátnej interpretácie zobrazeného obsahu,

c) zobrazenie reálneho násilia, najmä zobrazenie následkov na obetiach násilných trestných činov vrátane zobrazenia následkov na obetiach v dôsledku živelných pohrôm, dopravných alebo leteckých nešťastí, najmä obrázky zranení, krvi, telesných znetvorení a utrpenia,

d) zobrazenie negatívnych skúseností detí a následkov násilia alebo nešťastia na deťoch, zobrazenie zranených alebo umierajúcich detí a detí ako obetí alebo ako svedkov kriminálnych činov, ktoré by ako zrkadlový obraz mohli vyvolať u detí efekt obeť reálneho sveta,

e) zobrazenie náhlych a neočakávaných zmien živých bytostí, zobrazenie neprirodzenej premeny organizmov alebo zobrazenie paranormálnych alebo iných mimo vnemových javov v kontexte sci-fi,

f) zobrazenie nahoty, ktoré nie je bežné v rodinnom prostredí a na verejnosti a ktoré by mohlo vyprovokovať záujem o sexuálne vzťahy a predčasné prebudenie sexuálnych pudov maloletých detí, alebo

g) zobrazenie konania v situáciách, v ktorých je možnosť ublíženia na zdraví nedostatočne zreteľná, zobrazenie rizikových športových disciplín alebo fantazijných predstáv o nadľudských hrdinských výkonoch človeka mimo reálneho sveta, ktorých neadekvátna interpretácia vzhľadom na vek môže vyvolať u maloletých efekt napodobňovania.

Podľa § 1 ods. 4 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 589/2007 Z.z. audiovizuálne diela, multimedialne diela a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako **nevhodné** pre vekovú skupinu maloletých do 7 rokov, ak obsahujú

a) agresívne útočiace zvieratá vyvolávajúce strach, napríklad agresívne útočiaci netopier, had alebo pavúk,

b) zobrazenie prostredia v tmavých a pochmúrnych farbách alebo scény s príliš hlučnou hudbou alebo náhlymi zvukovými zmenami,

c) vynútené násilie voči bezmocným, najmä voči deťom alebo zvieratám, alebo

d) zobrazenie ohrozenia rodičovských vzťahov alebo rodiny.

*Podľa § 1 ods. 5 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 589/2007 Z.z. obsah audiovizuálnych diel, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek televíznej programovej služby sa posudzuje z hľadiska kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií **nevhodnosti** alebo neprístupnosti v diele, programe alebo inej zložke, spôsobu a formy spracovania alebo zobrazenia jednotlivých hodnotiacich kritérií vzhľadom na charakter a druh diela alebo programu, umeleckého a morálneho posolstva diela alebo programu, ako aj z hľadiska intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, programe alebo inej zložke televíznej programovej služby.*

Najvyšší súd na tomto mieste zdôrazňuje, že pre riešenie sporu je zásadná interpretácia ust. § 20 ods. 4 zák. č. 308/2000 Z.z. Táto právna norma obsahuje povinnosť vysielateľa, tzn. *povinnosť zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu*. Používanie jednotného systému označovania však zákonodarca podriadil pod jediný sledovaný cieľ, a to **ochranu maloletých**. Preto aj vo vykonávacom predpise (vyhláška č. 589/2007 Z.z.) sa nehovorí nič o kritériách vhodnosti, ale naopak o kritériách nevhodnosti. Preto odporkyňa nemôže výkladom povinnosti zakotvenej v ust. § 20 ods. 4 zák. č. 308/2000 Z.z. extenzívne dospieť k právnomu záveru, že vysielateľ je povinný sprístupniť maloletým akýkoľvek program, ktorý chce odvysielať, hoci by o jeho vhodnosti pre danú vekovú kategóriu vzhľadom na jeho charakter mohol mať pochybnosti.

Takto absolútne perfektne vyžadovaný prístup neponecháva vysielateľovi možnosť úvahy pri pochybnostiach a preto nie je spravodlivé vzhľadom na právo vysielateľa vysielateľ svoje programy slobodne a nezávisle (§ 15 ods. 1 zák. č. 308/2000 Z.z.) ani od neho požadovať.

Odporkyňa tiež neuviedla iné ďalšie základné zákonné povinnosti (§ 16 cit, zákona), ktoré by v demokratickej spoločnosti viedli k obmedzeniu práva vysielateľa podľa § 15 ods. 1 zák. č. 308/2000 Z.z. vysielateľ svoje programy slobodne a nezávisle. Navyše cieľom navrhovateľky je pri zachovaní svojich zákonných povinností legálnym spôsobom osloviť vysielaným programom, čo možno najširší okruh divákov. Preto, ak sa vysielateľ za hore uvedených podmienok rozhodne určitú skupinu divákov zo sledovania vysielaného programu vylúčiť, je to predovšetkým na škodu tohto vysielateľa.

Na druhej strane Najvyšší súd nemôže súhlasiť s názorom navrhovateľky, že by istotne nenastala žiadna emociálna porucha, ak by sa filmu prizerali aj mladšie deti, lebo piktogram má len odporúčací charakter a rodič sa ho môže, ale nemusí pridržať. V zmysle § 20 ods. 4 zák. 308/2000 Z.z. je to práve vysielateľ, ktorý zodpovedá za správnosť informácie o vhodnosti vysielaného programu smerom k rodičom a rodičia sú zaťažení povinnosťou túto informáciu akceptovať, ak chcú si splniť svoju zodpovednosť za výchovu a zdravý vývin dieťaťa (napríklad článok 18 Dohovoru o právach dieťaťa).

Vzhľadom na hore uvedené skutkové zistenia a právne závery, po náležitom zvážení všetkých okolností namietaných navrhovateľkou a po zistení, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, Najvyšší súd pristúpil k zrušeniu napadnutého rozhodnutia odporkyne.

O žiadosti navrhovateľky na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešná navrhovateľka má právo na úplnú náhradu trov tohto konania. Výšku náhrady trov konania súd v zmysle § 151 O.s.p. priznáva na základe písomného vyčíslenia trov konania. Nakoľko právna zástupkyňa, ktorá si právo na náhradu trov konania uplatnila, ale napriek svojmu príslubu ich dodatočne vyčíslit', tak neurobila, a z obsahu súdneho spisu pre konajúci súd nevyplývajú iné náklady navrhovateľky, Najvyšší súd musel vo výroku konštatovať, že navrhovateľke sa náhrada trov konania nepriznáva.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 15. decembra 2009

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Ľubica Kavivanovová